

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre...	24 kor. (12 frt)
Félévre...	12 „ (6 „)
Negyedévre...	6 „ (3 „)
Egy hónapra...	2 „ (1 „)
Egyes szám...	8 fillér (4 kr.)
Vidékire...	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL.

Eggetem-utca 7., (Ligeum-angomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Negyzsög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

Szombat, január 30.

Az osztrák és magyar külpolitika.

Kolozsvár, jan. 30

Japán és Oroszország, Bulgária és Törökország között tör ki legközelebb a háború; híresztelik. Mikor az ilyen háborús híreket halljuk s az esetleges háború fölött elmélkedünk, önkéntelenül meg kell pillantanunk azt az érdek ellentétet, mely Magyarország külpolitikáját hemlokegyenest szembe állítja az osztrák császári család hagyományos külpolitikájával. Ez a hódítás politikája; a magyar politika pedig nem lehet más, mint vagy a statusquo érintetlen fentartása, vagy a Balkán-államok felszabadítása.

A japán-orosz háború közvetlenül nem érdekel bennünket, jól lehet közgazdasági fontossága ránk nézve is komoly jelentőségű. Egyelőre közvetlenül csak a Balkán félszigeten esetleg kitörendő háborúra kell figyelmet fordítanunk. Ez érdeklő leginkább az osztrák uralkodóház politikáját is.

Ez a politika a Balkán félsziget eseményeit saját hatalmi érdekeinek szempontjából mérlegeli. Ennek a politikának nem szabad tétlenül néznie a balkánharokot; biztosítania kell magának a befolyást, nehogy az új alakulások a belpolitikai helyzetet is úgy változtassák meg, hogy az egységes osztrák császárság megalapítására irányuló makacs törekvések — természetesen ebbe a császárságba beleképezik hazánkat is — mindenkorra lehetetlenné legyenek. Ez magyarázza meg Bosznia és Hercegovina okkupálását, ez azt a szóval tagadott, de tettel annál nyíltabban vallott törekvést, melynek célja a Balkán félszigetnek Szaloniki-ig leendő okkupálása.

Ha ez az osztrák császári politika sikerül, úgy Magyarország függetlenségének kivívása évszázadokra meg van akadályozva; az egységes osztrák császárság eszméje pedig a megvalósítás küszöbére kerül. Magyarország a mestersegesen készített ellenségek kellő közepébe ékelődik s minél több erőt fejt ki, hogy az őt körülölelő

ellenséges tömeg közepében is érvényesüljön, annál mélyebben hatol be az ek ebbe a tömegbe s ez annál inkább megakadályozná érvényesülési képességét. Ha pedig maga ez a hazánkat körülölelő s a hódítók ellen gyűlölettel teli tömeg mozdul meg, a Balkánon is szomszédá válik orosz protektor segítségével, akkor Magyarország önállósága szövetségeseket bennük találni nem fog.

Még ha a környék, vagy az orosz és német politikai eszélyesség hazánkat semleges területnek deklarálná is, még ezen esetben sem bizhatnánk megerősödésünkben. Két oly hatalmas közgazdasági versenytárs közé kerülünk, hogy környékülről meghagyott etnikai egyenlőségünket a hatalmas közgazdasági verseny morzsolná össze. Az osztrák külpolitika érvényesülése tehát mindenféle körülmények között vesztünket jelentené.

Szembe kell tehát szállnunk ezzel a politikával feltétlenül, hogy az észszerű magyar külpolitika érvényesülhessen. Ennek célja pedig kettő lehet: vagy a statusquo érintetlen fentartása; vagy ha ez lehetetlenné válna, úgy a Balkán félsziget nemzetiségeinek függetlenítése, kis Balkán államok alkotása. Az így alakult államok a visszaállított függetlenség a magyar függetlenségnek nem csak hogy nem ártana, hanem ennek hajlíthatatlan szövetségesévé válnék. Ebben az esetben megalakulhatna az az államszövetség, melybe a balkán-államok kívül Románianak és Magyarországnak lenne csupán hivatala s amely szövetség elég erős védelem lenne egy német, mint az orosz hódítás mánia ellen.

Csak is ebben az esetben töltöhetné be Magyarország azon hivatását, melyet neki ideálisztikus politikusok tulajdonítanak s amely hivatást a német és orosz hatalmak közé emelt, közösen védett bástyának nevezhetnénk. Mástkülben ez a hivatás fiktív valami, s jelentőségét néhány szóval, már fönnebb emlitettük.

Olyan igazságok ezek, melyekre könnyű rábukkani s amelyek erő-

teljesen kidomborítják azt az érdek-ellentétet, mely az osztrák és magyar politika összeférhetlenségének legkésebből szóló bizonyítéka. Nekünk tehát más kötelességünk nem lehet, mint a magyar politika érvényesítése. Jól jegyezzük meg, nem a magyar és osztrák politika összeegyeztetése, mert ez lehetetlen, hanem a magyar politika diadalra juttatása az osztrák politika határozott rovására.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, jan. 29.

Ha Tisza tegnap tényleg beváltja a felhívatalosok fenyegetéseit, akkor vad viharok ráznák ma meg a parlament oszlopait is. De mert elárulta, hogy védtelen, hát az ellenzék is hajlandó szóba állni vele. Ma napirend előtt Sándor Gyula a disszidensek és Szederkényi Nándor az ő nevét viselő frakció nevében szólal föl, hogy megjelölje, milyen utakat tart alkalmasnak a kibontakozásra.

Az érdeklődés különben nagyban mecsappant. Az ultimátum nem jelentett semmit, hát a hozzászólásoktól sem várunk sokat.

Utazás a béke körül.

Perczel Dezső elnök háromnegyed tízezer órákor nyitván meg az ülést Lovász Márton sürgős interpellációt terjesztett be. Javasolja, hogy erre délután két órákor térjenek át, miután három órákor lesz Pichler Győző temetése.

Sándor Gyula: Napirend előtt kór szót, hogy Smialovszky indítványát szavaztá. Teljesen érthetetlen és méltatlan a szabadelvű párt álláspontja, hogy ezt az indítványt, amely pártközi konferencia megtartását ajánlja, tárgyalásra sem engedje tüzetni. A miniszterelnök pedig, igen különös előkelőséggel, tudomást sem vett az indítványról. Ha komoly volt tegnap beszéde, úgy meg kell ragadni a kibontakozás lehetőségét. Tisza István erőszakról beszélt. (Nagy zúj a jobboldalon.)

Gajary Géza: Most már maga is álmodik? Podmaniczky Frigyes: Így nem lehet beszélni!

Sándor Gyula: Mást nem lehet kimagyarázni az ultima rációból. Nem hirdeti, hogy Tisza a koronától megkapta erre a korona beleegyezését. Újból kéri, hogy Smialovszky indítványát holnapra vagy holnaputánra tűzzék ki s kéri Tiszát, nyilatkozzék ebben a tekintetben.

Madarász József: Innen nyújtják a békejobbot. (Derűtlenség.)

Sándor Gyula: Nagyon helyes lenne, ha a kibontakozás szálait már a delegációk előtt megragadnák, mert minél előbb végeznek, annál előbb ujoncozhatnak is.

Tisza István: Semmi kifogása az ellen, hogy Smialovszky indítványának indokolását holnapra tűzzék ki, mert neki is, az országnak is most már szinte mindegy, mivel töltik az időt. Sándor egy megjegyzésére kijelenti, hogy ő sohasem akart békét kölni, hanem mindig ment a maga útján. Nem erőszakról, hanem az alkotmányos feyverek igénybevételéről beszélt. Természetesen a koronát informálta erről, de minden cselekedetéről vállalja a felelősséget. (Helyeslés a jobboldalon.)

Madarász József: Kifogásolja, hogy a miniszterelnök folyton a »koronáról« beszélt. Ez nem helyes. Beszéljen csak »király«-ról, mert a korona is más, a király is más. (Helyeslés a baloldalon.)

Szederkényi Nándor: A miniszterelnök azt mondta, hogy az ő pártja nem hajlott arra az ajánlatra, hogy a kibontakozást közös megbeszélés útján eljuttassák. Hát ez nem áll, mert ő annak idején választott Tisza ajánlatára. Ami pedig azt illeti, hogy ők rossz néven vették, hogy Tisza István a függetlenségi párttal megállapodásra jutott, velük nem — hát ez nem áll. Ők egyáltalában nem törődtek ezzel. De viszont minden kibontakozást szívesen látnak, de ennek természetesen az ő küzdelmük célját közelebb kell vinnie a megoldáshoz. A miniszterelnök tegnap az ő hazafiasságára apellál. Ő ezzel szemben, a kormány párt hazafiasságára apellál. (Nagy zúj és derűtlenség a jobboldalon.) Kéri szüntessék meg a háromszáz éves küzdelmet, a mely a magyar nyelv jogáért folyik. A diszcessió az övé lesz. Nagyon jól tudjuk, hogy márcól-holnapra nem lehet az illetet megvalósítani, de törvényes garanciákat igenis nyerveit, hogy ez a szent jog bizonyos idő múlva valóra válik. (Helyeslés a baloldalon.)

Előnk: Következik a napirend az ujoncmegajánlás folytatásáról tárgyalása. Bathányi Tivadar gróf: Csavolszky Lajos tegnapi beszédében a cseheknek pártját fogta. Nincs az ellen kifogása, de igen aggályos van az iránt, hogy a cseheknek önállóság adassék, mert a pánszlávizmus magyarországon ezáltal csak jobban terjedne, amit pedig egy hazafi sem óhajthat. Ezt a véleményét már egy ízben egy cseh államférfival szemben is kifejezte a sajtó útján s ma csak köszönetét tolmácsolhatja. Csavolszkyknak azért, hogy alkalmat nyújtott neki ezen nézetét itt a Házban is előadhatni.

A javaslatot magával foglalkozva, első megjegyzése, hogy az ujoncjavaslat nézete szerint nemcsak a rendes létszámmal, de a felemelt létszámmal is már rég keresztül ment volna, ha a Széll kormány a Szentiványi pontozatokat teljesíti, mert az ellenzék is szívesen bele ment volna az áldozat-

tokba, csak cserébe nemzeti engedményeket kapott volna. (Ugy van a baloldalon.) És itt a kormányoknál az előrelátás hiánya idézte elő azt, hogy a harc erős és meg nem szűnik, engedményekre gondoltak és lassankint idő múltával igyekeztek a harcot megszüntetni.

Bathányi Tivadar gróf: A házszabályrevízióra a miniszterelnök már újévi beszédében utalt. Kifogása nincs ez ellen, de csak egy bizonyos határig, addig, amíg az ellenzéki pártok is együttesen elfogadják azt. Mert csak így érhető el az a nagy feladat, amelyet a házszabályok revíziója képez. Saját részéről például szükségesnek véli a revízióban a költségvetés letárgyalásának biztosítékát (Helyeslés.) ugyisint a rendes ujonclétszám megajánlásának biztosítékát is. (Helyeslés jobbról, zajos ellentmondás balról.)

Holló Lajos: A magyar hadseregnek szívesen.

Bathányi Tivadar gróf: Engedtettem kérek, de nézetem szerint odig mennünk nem szabad, hogy a hadseregtől teljesen elzárkózzunk, mert nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy a hadsereg biztosítása nemzeti érdek. (Ugy van! a jobboldalon és disszidenseknél. Ellentmondások balról.)

Váradi Károly: De csak a magyar hadsereg biztosítása.

Rakosi Viktor: És nem az osztráké.

Holló Lajos: Elégge melegengettük a kigyót keblünkön.

Bathányi Tivadar gróf: Nagyon természetesnek tartom, hogy minél jobban megszorítottunk jogaink a házszabályokban, annál több alkotmányjogi ellengaranciában kell részestelnünk a kormány részéről, a mely különösen a választói jognak minél nagyobb kiterjesztésében és a közszabadságnak biztosításában nyilvánulna. (Helyeslés a balon.) A választói jogot illetően nem sikerült keresztül rajta, hogy néhány megjegyzést ne tegyen azok után, a melyek itt e Házban részben a kormány-elnök, részben a Kossuth-párt vezérének ajkairól elhangzottak. A hallottakból azt tapasztalta, hogy a kormánynak nézete téves felfogáson alapszik. A kormány ugyanis inkább a városi elemek pasztorizására fekteti a súlyt, figyelmen kívül hagyva a rusztikus elemeket. A kormány e súlyos tévedését nem vette figyelembe a függetlenségi párt sem. Pedig ezt már eleve orvosolni kell. A kormánynak a választói jog reformjára vonatkozó intézkedéseit nem szabad egyoldalulag megtennie, hanem a Széll reformtervezete alapján.

Smialovszky indítványát üdvözlö. A kibontakozás legelőrebbi utjának ő is a parlamenti bizottság összehívását tartja, a mely nem találhat ellenkezésre a parlament egyetlen pártjánál sem. A bizottság működésének azonban nemcsak a politikai kérdésekre kell kiterjednie, hanem gazdasági viszonyainkat elhangyagságunkból kivezet-hetjük és ismét arra a nivóra emelhetjük, melyen politikai álláspontunknál fogva ál-

TÁRCA.

Az elnökknél.

Írta: Csehov Antal.

Minden esztendőben, február elsején, szent Trifon vértanu napján, a néhai nemességi elnök, Zavzatov Levovics Trifon örvényének a házánál rendkívüli mozgalom van. E napon az elnök örvége, Petrovna Lyubov, panachidát vezetett a megboldogultért, a panachida után meg — hálaadó istentiszteletet. A panachidára össze-gyűl az egész kerület. Ott forják látni a jelenlegi elnököt, Choumovit, a közigazgatási bizottság elnökét, Marfutkin, Potraszkov bizottsági tagot, a két békebíró, Krinelinov járásbíró, a két esendőrtisztet, Bvornyágin járásorvost, a ki folyton jodoform-szagu, az összes kis- és nagybirtokosokat stb. Körül-belül vagy ötven személy gyűl össze. Pontban 12 órákor a vendégek, meggyult arc-cal, az összes szobákból a nagyterembe gyűlekeznek. A padló szőnyeggel van borítva és a léptek zajtalanok, de az alkalom ünne-pélyes volta ösztönöszörűleg arra indítja az embereket, hogy lábujjhegyen járjanak és járásközben a kezeiket lobálták.

A teremben már minden késő. Eumen atya, egy kis öreg ember, kopott süvegben, a fekete egyházi ruhát veszi magára. Konkordiev diakonus, pirosan, mint a rák és már egyházi öltönyben, zajtalanul lapozgatja a szerkönyvet és papir jegyzéket tesz bele. Az előszoba ajtajába, Luka, a kántor fel-fújva szélesen az arcát és kidüllesztve a szemét, éleszi a füstölőben a tüzet. A te-

rem lassan megtelik kékes, átlátszó füsttel és tömjénillattal. Helikonszki néptanító, egy fiatal ember, új prémes kabátban és nagy pörseccel jött arán, viaszgyertyát osztogat egy ezüst tálcáról. A háziasszony, Petrovna Lyubov ott áll az asztalka mellett, a melyen a mézes főtt buza van és idő előtt törölgeti a szemét a zsebkendővel. Köröskörül esend van, melyet csak ritkán tör meg egy-egy sóhajtas. Az arca minden-kinnek megnyugt és ünnepélyes....

Kezdődik a panachida. A füstölőből kékes füst gomolyog és táncol, a ferde nap-sugárban, a meggyújtott gyertyák balkan sercegek. Az ének, mely eleinte éles és fűsikeltető volt, később, mikor az énekesek lassankint hozzácsoktak a szobák akusztikai sajátosságaihoz, tompább, kellemesebb lesz.

....A motívumok majd fájdalmasak, szomorúak.... A vendégek lassacskán melankolikus kedélyhangulatba jutnak és gondolatokba mélyednek. A fejükbe az emberi élet rövid, mulékony voltáról, a világ hiúságáról elmélkedő gondolatok szállnak....

Estükbe jut a megboldogult Zavzatov, az a hatalmas, piros arcu ember, aki egy hajlásra kiivott egy üveg pezsgőt és homlokaival verte be a tükröt. A mikor meg éneklik „A szentekkel nyugtasd meg” és hallatszák az örvége zokogása, a vendégek kezdik türelmetlenül változtatni a lábukat. A közigazgatási bizottság elnöke, Marfutkin, hogy elnyomja a kellemetlen érzést, odahajlik a járásbíró füléhez és azt sut-togaja:

— Tegnap Fedorovics Ivánnal voltam. Petrovics Péterrel egy nagy kasszát vittünk el tromf nélküli.... Biz’ Isten.... Andrejevna Olga olyan dühbe jött, hogy a szájából kiesett egy hamis fog.

No de éneklik „Legyen emléke örök.” Helinovszki tiszteletteljese átvesszi a gyertyákat és a panachidának vége van. Ez-

után egy pillanatnyi zűrzavar, az egyházi ruhák felcsúszása és a hálaadó istentisztelet következik. A hálaadó isteni tisztelet után, a meg Eumen atya vetkeződik, a vendégek a kezüket dörzsölik és köhögésnek, a háziasszony meg a megboldogult Levovics Trifon jószágáról beszél.

— Kérem uraim, beharapni! — fejezi be sóhajtra, elbeszélését.

A vendégek figyelve, hogy ne tolong-janak és egymás lábára ne lépjenek, az ebédőre sietnek. Itt várja őket a reggeli. Ez a reggeli oly pompás, hogy Konkordiev diakonus minden évben, a mikor meglátja reggelit, kötelességének tartja szétvágni a karjait, bámulatában megrázni a fejét és azt mondani:

— Nagyszerű! Ez már, Eumen atya, nem annyira emberi eldelhez hasonlít, mint az isteneknek hozott áldozatokhoz.

A reggeli valósággal rendkívüli. Minden van az asztalon, a mit csak adhat a flora és a fauna, természetfeletti legfeljebb csak egy dolog van: minden van az asztalon.... szeszies italokon kívül. Petrovna Lyubov fodadást tett, hogy nem fog a házánál tartani kártyát és szeszies italt — ezt a két dolgot, a mik tönkretették a férjét. Az asztalon csak ecetes és olajos üvegek állanak, mintegy csak gunyjára s büntetés-re a reggelizőknök, kik egytől egyig kétségsbeesett iszásokok.

— Harapjanak be uraim! kínálja őket az elnök. — De bocssásanak meg, pálinka nincs nálam.... Nem tartok....

A vendégek az asztalhoz közelednek és bátorlatlanul látnak hozzá a lépényhez. De az évés nem megy. A villa-szurkálás-ban, a vagdalásban, a ráágásban bizonyos restség, apátia látszik.... Ugy látszik, valami hiányzik.

Ugy érzem, mintha valamit elvesztettem volna.... sugja az egyik békebíró

a másiknak.... Ép így éreztem magam, amikor a feleségem megszokott a mérnök-
kel.... Nem bírok enni!

Marfutkin — mielőtt a éréshez látna, sokáig kotorász zsebében és keresi a zsebkendőjét.

— De hisz a zsebkendő a bekecsen-ben van! En meg keresem — mondja hangosan és meg az előszobába, a hol a felső ruhák függnek.

Az előszobából nedves szemmel tért vissza és azonnal nagy élvágygally hozzá-látott a leányához.

— Mi az öreg, nem tetszik a száraz kenyeret ropogtatni? — sugja oda Eumen atyának. — Menj, pájtás az előszobába, ott a bekecsenben egy üveg van.... Csak vigyázz, óvatosan, ne csörömpölj az üveggel.

Eumen atyának eszébe jut, hogy egyet-mást parancsolnia kell Lukának és siet az előszobába.

— Atyuskám! két szóra.... bizalma-san! — éri utól Dvornyágin.

— És milyen bundát vettem magam-nak, uraim, alkalmilag! — diésekszik Chromov.

— Ezer rubel az értéke, én meg ad-tam érte.... öök nem fogják elhinni — kétségbeesetten! Annif!

Minden más alkalommal a vendégek egykedvűleg fogadták volna azt a hirt, de most bámulatukat fejezik ki és nem is hisznek.... Végre mind tömegesen rohan-nak az előszobába, megnézni a bundát és addig nézegetik, amíg az orvos Miskája lopva ki nem visz öt tres üveget az elő-szobából.... A mikor feltalálja a párolt fogast Marfutkinnak eszébe jut, hogy ott hagyta a szánkában a szivartárcáját és megy az istállóba. Hogy ne unja magát egyedül, magával viszi a diakonust, aki ép meg akarja nézni a lovat....

Ugyaaznap este Petrovna Lyubov a

szobájában ül és levelet ír egy régi pétérvári barátjának.

A mai napon, az előző évek példájára, — írja többek közt — nálam panachida volt a megboldogultért. A panachidán jelen voltak mind a szomszédaim. Egyszerű, durva nép, de mind szívek! Megrendéltem őket pompásan, de természetesen, mint a mult években is, szeszies ital — egy csőpp sem volt. Áltól fogva, hogy a megboldogult mértékletesség fölöttén meghalt, megfogadtam behozni a kerületünkbe a mértékletes-séget és ezzel eleget tenni az ő büneiért. A mértékletesség hirdetését saját házammal kezdtém meg. Eumen atya el van ragadtatva az én tervemtől és segít engem szó-val és tettel. Ah, ma chére, ha tudnád, mennyire szeretnek engem az én medvéim! A közigazgatási bizottság elnöke, Marfutkin, a reggeli után megfogta a kezemet, sokáig tartotta az ajkánál és komikusán rázta a fejét és sirva fakadt: sok érzés, de nincs szó! Eumen atya, ez a csodálatos agastyán, mellem ül és könnyezve nézve rám, sokáig csacsogott valamit, mint a gyermek. Nem értettem meg a szavait, de tudom megérteni az őszinte érzést. A járásbíró, a szép férfi, a kiről irtam neked, térdre esett előttem, fel akarta olvasni a saját verseit (6 a mi költőnk) de....nem volt ereje....meg-bottlott és leesett.... Az őriást hisztikus roham fogta elő. Képzelheted elragadtató-somat! Kellemetlenségem is volt különben. A szegény Abalykin békebíró, egy kövér és gutatűrésre hajló ember, rosszul érezte ma-gát és két órát fektüi a dívánon eszméletlen állapotban. Vízrel kellett fellocsolni.... Hala Dvornyágin orvosnak, hozott a házi gyógyszerárból egy üveg cognacot és be-dörzsölte a halántékát, a mitől az csakha-mar jobban lett és hazavitték....

Rei Sándor

1 férfi ruhakereskedőnél

a tanácsháza alatt

2466-118

1 férfi öltöny 4 firtól
1 fiúöltöny 1 firtól 50 krtól.
1 férfi nadrág 1 firtól kezdve
kapható csakis a Tanács alattaház.

lani kell. (Ugy van! a szélsőbalon.) Meg van győződve róla, hogy a bizottság működése sikeres lesz és ismét eljön majd az a békés aera, midőn minden pártgyűlölettel menten egyedül az ország és nemzet javait szolgálhatjuk. (Zajos helyeslés, éljenzés és taps. A szónokot számosan üdvözlék.)

Elnök: Az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után:

Mukits Simon beszél a javaslat ellen. **Polónyi Géza:** Személyes kérdésben kijelenti, hogy Zboray Miklós felvilágosításai nyomán a reá vonatkozólag mondotakat visszavonja.

Sürgős interpelláció.

Lovász Márton: Sürgős interpellációt jelent be, a soproni póttartóalkosok ügyében, kik e rettenetes hidegben nyári ruhát kaptak.

Nyíry Sándor: Köszöni a gondoskodást, hogy az ellenzék ilyen figyelemmel van a szegény póttartóalkosok sorsa iránt. Jobb lett volna azonban okot nem szolgáltatni azok behívására és helyes lenne ha most a tizenkettedik órában módot nyújtának arra, hogy őket hazabocsássák, mert családtagjai nagy szenvedéseknek vannak kitéve. Képtelenségnek tartja a felhozottakat, de szigorú vizsgálatot fog indítani.

Lovász Márton: Nem veszi tudomásul a választ.

Elnök: Tekintettel Pichler Győző temetésére az ülést 2 órára bezárja.

Koldus ország.

— Budapesti munkatársunktól. —

Kolozsvár, jan. 29.

A hadügyminiszterium megint sok millióval akarja megadóztatni az országot. A tűzértség védőpáncéljának kérdése foglalkoztatja a hadvezetőséget. Persze, utána akarnak táncolni a francia hadvezetőségek. A páncél alkalmazása után ágyunk nehezebb és kevésbé lesznek mozgékonyak. Ennek pedig az lesz a legtermészetesebb következménye, hogy új ágyunkat új kisebb terjedelmű ágyakkal kell felcserélni, ami természetesen millióba fog kerülni a népeknek.

És így hát fegyverkezünk vigan tovább. A népek hadd izadjanak, hadd roskadozzanak. Mit törődik a hadvezetőség a népekkel? Mit neki Hekuba? Bájja is a hadvezetőség, ha a tömegek tönkremennek? Ha a fegyveres béke — évtizedek óta a leg-súlyosabb átka a népeknek — az összes munkaeredményt fölemészti. A népek csak arra valók, hogy a militarizmust, annak örökké kielégítetlenül éhes gyomrát tömjék és fölemésszenek mindent, ami produktív erő még megmaradt a népek millióiban.

Az arsenáloknak mindig tele kell lenniük fegyverekkel. Ha már töltenek tele vannak, akkor fel kell cserélni azokat újakkal, mert a régiéket fölöslegessé kell nyilvánítani, nehogy a népek elfelejtsék, hogy van itt egy undok moloch, amely torkát örökkön-örökké tátra tartja és fölfalja a nemzetek jólétét.

Azután mikor az ország a tönk szélén van már, amikor a gyárak elpusztulnak, a kereskedelem megakad, a jólét sehogyssem tud visszatérni, a hadvezetőség sehogyssem tudja megérteni, ha a népek egyszerre, vagy lassankint forogni kezdenek, a törvényhozás pedig sehogyssem akar rudnak állni. Végre elkövetkezünk oda, hogy a népek úgy vannak a militarizmus-sal, mint a legyekkel: mikor már teljesen és véglegesen türhettelennek válnak, a népek hessegetni és ütni kezdik és mindenképpen azon vannak, hogy megszabaduljanak tőle.

Ki, vagy mi szabadithatna meg bennünket a militarizmus örökös zsarolásától. A népek önkéntelenül felkiáltanak: hát csak azért vagyunk itt, hogy játékszerei és etetői legyünk a fegyveres békének és a militarizmusnak? Nem volna-e jobb egy egészséges háború ennél a fegyveres békénél, amely az egyest és a tömeget szisztematikusan tönkre teszi? Háború után legalább leszerelés következik és jó idő megszűnik a rettenetes vér- és pénzadó és a népek nyugodtabban nézhetnek munka után. Két vesztett háború sem kerül annyiba az országunk, mint az az évtizedek óta tartó fegyveres béke, amely ránehezedik az országra és koldussá teszi azt. A jólétnek már rongyai sincsenek meg. A népek vérkeringése sokkal csekélyebb és szűkebb körre szorítkozik. A pauperizmus ellenben mindig jobban és jobban terjed, mindig nagyobb és szélesebb területeket fog át. Nincs mód arra, hogy megszabaduljunk tőle.

Milyen koldus lehet ez az ország, a mikor a népek már sehol másban nem találhatnak menekülést, mint abban, ha a háborúra áhítoznak! Vérezzünk el inkább a csatatereken — kiáltják már — minthogy itt a fegyveres béke örökös nyomása és zsarolása alatt izenként elpusztuljunk! Jobb, ha egyszerre ér véget a szenvedés, mint az, ha lassanként veszünk el éhségtől és nyomorban.

Mindez iránt vak és siket a hadvezetőség. A kutyá ugat, a karaván halad. A hadvezetőség megy a maga útján és fard-

ságot sem vesz magának, hogy egy pillantást vessen a népek küzdelmére. Csak azon botrányoznak meg, ha az országgyűlés, amely a nép érdekeinek képviseletére való, végre megembereli magát és azt mondja: *eddig és nem tovább!*

Szédelgő lázítók Arad-megyében.

Székhámosok szocialista köntösben.

— Saját tudósítinktól. —

Kolozsvár, jan. 29.

Az aradmegyei szocializmusról már nagyon sok szó esett az utóbbi napokban. Beszélt róla a miniszterelnöktől le az utolsó községi bíróg mindenki, a ki hírelt hallotta a seprősi, talpai és legutóbbi siklósi dolgokat.

Kutatták keresték az okát mindenféle annak a különös tünetnek, hogy éppen csak Aradmegye az, a hol a szocialista eszmék lázadásban, vérben és emberhalálban jutnak érvényre. A ki ismeri a modern szocializmus programját, az nagyon jól tudja, hogy ezek az eszközök nagyon távol vannak ettől a programtól. Ha valaki azonban alaposan beletekint ezekbe a forrongó viszonyokba, az rögtön tisztában van vele, hogy Aradmegye lázongó községeiben nyoma sincs a szocializmusnak.

Ami itt folyik a megyében, az nem egyéb, mint a szocializmus köntösébe burkolt szédelgés, még pedig a büntetőjogiilag értelmezett szédelgés. Nehány ügyes csaló könyv- és újságügynek bejárta a megyét, elhintette a kontolyt és gyönyört, boldogságot hirdető ígéretekkel félrevezette a könnyen hívő, alacsony műveltségű népet, ennek a jogrend és államellenes izgatásnak felültek még maguk a szocialisták is, akik abban a hiszemben, hogy az eszmék terjednek, széles mederben fogtak hozzá az aradmegyei lakosság megnyeréséhez.

Érdekes, s az aradmegyei szocializmust kellő világításban bemutató tudósítást kaptunk Alvincéről, az Arad- és Hunyadmegye határán fekvő kis ürdőhelyről.

Tegnapelőtt kora hajnalban az aradmegyei Róssia községből két román atyafi érkezett Alvincára. Az egyik csizmát, a másik bocskort viselt. Az első „szocialistagyűző”-nek adta ki magát, míg a másik az előbbi alárendeltje, a „szocialista” volt. A két „szocialistagyűző” egy hatalmas csomó könyvet hozott magával, s ezt az értéktelen lim-lomot, mely állítólag szocialista naptár volt, 50 fillérért árusították Berkovits Izidor vendéglőjében.

A vendéglős öcsése, Berkovits Emil figyelmessé tette a két idegenre s szóba keveredett velük.

Az állítólagos szocialisták arra kérték a fiatal embert, hogy hallgasson és el ne mondja senkinek, hogy kik ők s mi jártakban vannak, mert ők is be fogják venni *testvér*-nek. Érdeklődve a „testvér”-ség különösebb előnye után, azt a felvilágosított nyerte, hogy nekik az a céljuk, hogy mindenki egyenlő legyen, a szolgabírák, jegyzők, bírák fizetést egyáltalán ne kapjanak, hanem kénytelenek legyenek ingyen dolgozni, mindaddig, míg a cél elérve nincs. Ez a cél pedig az, hogy a grófok oszszák el a vagyonukat a szegényebbek közt.

Berkovits látva, hogy kicsoda népművelő, a dolga, értesítette a csendőrt, mire néhány perc múltán megjelent Chira csendőrfővezető és a két rossiai szédelgőt bekísérte a községőrzőháza. A szocialista naptárakat elkobozta tőlük sajtóval feltételeken szabaddá helyezte őket.

A véres jobbkez.

— Új adatok a rétsági rablógyilkosságról. —

(Express tudósítás.)

Budapest, jan. 29.

A Katalin-pusztán, Vác és Rétság között elkövetett postarablás tettesei még mindig nem kerültek hurokra. Egy ember van csak letartóztatva a rétsági járásbíró bíróságában, a gyanus azonban többekre kiterjed s nem lehetetlen, hogy ma még, vagy talán holnap térsz akad ennek az egy embernek, a ki — bár nagyon sok körülmény ellene szól — tudni sem akar a rablógyilkosságról.

A vizsgálat.

A vizsgálat, a melyet Vácson Koós rendőrkapitány, Rétságon pedig Rákóczi főszolgabíró vezet, idáig csak azt az egy körülményt állapította meg biztosan, hogy a gyilkosok három voltak. A három ember közül kettő vett tényleges részt a gyilkosságban, míg a harmadik nem mészse a gyilkosság helyétől, az erdő szélén egy lovas kocsiért várta bűntársait, hogy velük együtt kifossa a gazdálanná tett postás kocsit. Az is bizonyos, hogy a gyilkosságot követlenül arra a vidékre való emberek követték el, a kik ismerték Csilliket, az öreg postakocsist, aki így gyanútlanul felvette őket kocsijára.

A véres kéz.

A vizsgálat mai stádiumában, egy összekarmolt jobb kézfej körül forog. Az egyik rabló ugyanis a kibontott postakocsi szilánkjaiiban alaposan összekarmolta a kezefejét, úgy, hogy nemcsak vére maradt ott bűnjelként, hanem még a bőrén egy része is. Az összekarmolt kezű embereket kutatták most az egész vidéken s mindenki gyanus, a kinek a kezén friss seb van.

Igy jutott börtönbe Zachár István borsos berinkai költő. Előtte azonban egyből gyanúkok is merültek fel Zachár a gyilkosság napján, január 5-én délután 5 órakor Borsos-Berinken beállított Bodros

Kálmán korcsmájába és ott tíz krajcárért pálinkát ivott. Azután eltávozott a korcsmából s északra tart csak haza atyja házába. Amikor beállított, azt mondta az atyjának:

— No, most tíz óra, lefekszem!

Az öreg Zachár azonban nem tudja biztosan megmondani, hogy csakugyan tíz óra volt-e, mikor fia lefeküdt.

Mivel Zachár István gyanus ember volt, a mennyiben a csendőrök tudták, hogy hét évet őt a váci fogházban gyilkosság miatt, a napokban beállították hozzá. Az egyik csendőrnek feltűnt, hogy Zachárnak a jobb kezefején friss sebek vannak. Gyanúja mindjárt erősödött. Megkérdezte még Zachárt:

— Van-e revolvere?

Zachár előadta 12 milliméteres revolverét. A csendőr konstataja, hogy a revolverből három golyó hiányzik. Megkérdezték még, hogy hova lettek a golyók. Zachár azt mondta, hogy az egyiket az erdőben egy madárra lőtte ki, a másik két golyótól azonban nem tud számot adni. A csendőr erre Zachárt letartóztatták s bevitték a rétsági járásbíróóság börtönébe. Azóta többször kihallgatták, de hallani sem akart a gyilkosságról. Zachár bűntársát egy borsos-berinkai ácslegényben sejtő a nyomozat, aki azonban napokkal ezelőtt eltűnt a községből s az adatok szerint Szolnokon át Miskolc felé utazott. Ezt az ácslegényt keresik most mindenfelé.

A sipkás ember.

A vizsgálat számai most már a fővárosba is elnyúlunk. Bay Árpád és Puskás Pál garamkővesdi emberek ugyanis január 7-én este a szakai országúton találkoztak azzal az admirális-sipkás emberrel, akit a gyilkosság napján a Katalin-pusztán környékén láttak Ipolyságra iparkodni. Ez az ember a gyilkosság éjszakáján a szende-helyi bírónál aludt. Annyit tudnak róla, hogy a fővárosban a Fuchs-féle mérleggyárban, majd később a Losonczy-féle zománcedény gyárban dolgozott. Puskás látta azt is, hogy a jobb kezeféje össze volt karmolva.

Vizsgálat folyik ezenkívül Schubert János garamkői születésű 44 éves székfűző és péksegéd ellen is. Schubert a feleségétől, a ki Kassán van elzárva, elválva élt. Maga is többször volt bűntette és most Ujpesten vagy Ó-Budán lakik. Azt konstatajták, hogy a gyilkosság napján az ipoly-sági vásáron járt, a honnan könnyen eljuthatott a Katalin-pusztára. Nemrégiben ötven forintot adott át Eichbaum Jakab parkányi lakosnak, hogy a gyerekeinek ruhát vegyen s a feleségének is pénzt küldött a fogházba. A vizsgálat most ennek a két embernek kinyomozására kérte föl a fővárosi rendőrséget.

Ezek az újabb momentumok a váci postarablás ügyében vezetett vizsgálatban; pozitív eredmény azonban mindeddig nincs semmi.

Külföldi hírek.

— Express tudósítás. —

Kolozsvár, jan. 30.

Budapestre a mai napra a következő táviratok érkeztek:

Az orosz-japán konfliktus.

Viktoria (British-Kolumbia), január 28.

A japán kormány megszerezte magának a Nippon Iszen Kaisha gőzhajózárság husz gőzösét.

Tokio, január 28.

Az államférfiak ma délelőtt a császár jelenlétében tanácskoztak. Az oroszoknak a kerei határon való fokozott katonai műveletei élenken tárgyaltak.

New-York, január 28.

Tokiói távirat szerint a kabinet tagjai este tanácskoztak a birodalom kiváló pénzembereivel a pénzügyi helyzetről.

Itt márká és pénhán más kiváló államférfi ma kihallgatáson volt a császárnál.

London, jan. 28.

A Daily Mail szibériai távirata szerint tizezer főnyi orosz csapat érkezett Antungba.

Colombo, jan. 28.

A Nissin és Kasuga japán hadihajó innen elindult.

Berlin, jan. 28.

New-Yorkból táviratozzák a Berliner Tageblattnak, hogy az Egyesült-Államok kormányja utasította mandzsuriai konzulát, hogy San-Francisco keresztül és ne Szibérián át térjen vissza, mert félő, hogy ott vérontás készül.

Női ügyvédek.

Krisztiania, jan. 28.

A landthing 19 szavazattal 10 ellenében törvényjavaslatot fogadott el, a melynek alapján a nők is lehetnek ügyvédek. Egyhangulag elhatározták, hogy a törvényjavaslatot a kormányhoz utasítják.

A svéd király Bécsben.

Bécs, jan. 29.

Oszkár svéd király Abbaziába való utjában február végén Bécsben fog tartózkodni és meglátogatja a főlséget. A fogadtatás és bécsi tartózkodás hivatalos jellegű lesz.

Feltartóztatott hajó.

Haiti-fok, jan. 28.

A Pézidente nevű dominikai cirkálóhajó fentartotta a Schaumburg nevű német gőzöst a monte-christoi kikötő bejáratánál, melynek elzárását a kormány rövid idő előtt rendelte el. A hajó kapitánya óvást emelt.

Párbajozó miniszter.

Madrid, jan. 29.

A kamara tegnap tartott ülésén a hadügyminiszter Soriano köztársasági párti követővel Nozaladónak velencei érsekké való kinevezése alkalmából heves szóváltásba került. — A két államférfi segédeit küldte egymáshoz. Kormánykörökben megcáfolják a miniszterválságról elterjedt híreket.

A perzsa udvarból.

Tiflisz, január 28.

Jól értesült helyről az hírlék, hogy a napokban a sah ezt a rendeletet bocsátja ki, hogy Mohamed Ali Mirza trónörökös és Emir Náika az aszerbaicsani főkor-mányzó február 9-én Teheránba jöjjenek.

Acetilen-robbanás.

Marseille, január 29.

Tegnap este az egyik rognonasi kávéházban acetilen gázrobbanás volt, a melynek tíz emberélet esett áldozatul.

A Metropolitan vasut bajai.

Páris, január 29.

Tegnap éjjel itt az a hír terjedt el, hogy a Metropolitan-vasut legkülönb. Boulevard-vonalán baleset fordult elő. Ez a hír úgy kapott szárnyra, hogy egy üres kísérleti vonat nagy szikraesőt idézett elő és a járókelők azt hitték, hogy a vonat ég.

Nagy hidegek Kanadában.

Montreal, január 28.

Kanadában oly rendkívüli hideg van, amilyenre 30 év óta nem emlékeznek. Sok hó is esett, ami ugyan a jövő év termésére nézve kedvező, de a vasutak forgalmát az egész országban megrálgítja.

A belga király utazása.

Berlin, január 28.

A belga király este Vilmos császártól vett szívélyes bcsu után elutazott.

UJDONSÁGOK.

Károlyi grófnő halálának évfordulóján.

(1903. január 30.)

Megható a pesti öreg haragot, Budavárbán meghallották a hangot; Esti szellő besodorta szaporán, A királyi palotának ablakán.

Ajtónálót megkérdezi a király:

»Édes szolgám, hol aratott a halál?«
Ajtónáló bárha derék egy legény,
Nem felelhet, — földidegen a szegény!

Udvaroncok, belső urak sietnek
S megkérdezik: vajjon ma kit temetnek?
Ezt a nagy gyászt ne rendezzék hiába,
Részl vesz abban Magyarország királya.

Udvaroncok Budavárba sietnek:
»Felséges Úr! öregasszonyt temetnek!
Érte egész Magyarországot könyezik,
A magyarok Nagyasszonyának nevezik!«

Borús felhő ül a király homlokán,
Feljúl egy félszázados látomány:
Véres árnyak!... Ej, ki gondolt a voltra?
Az átok is áldássá vált azótál!

Es a király gondolkodik eleget,
Soh'se látott ilyen furcsa nemzetet:
Harcmezőn olyan, mint az oroszán,
S sírni tud egy öregasszony halálán!...

Révai Károly.

Rákóczi bölcsője.

Kolozsvár, jan. 30.

Hajadon fölvel, dobogó kebeli állottunk meg előtte az elmúlt esztendőben II. Rákóczi Ferenc szelleme, ki a hazafiság legistább fényétlen ragyogva élt közöttünk, bár földi porhüvelyét távol e hazától pihennek az örökkévalóság ölében. Ünnepeit a múlt évben az egész magyar hazá. Mindenütt megemlékeztek rólad a nagyról, a dicsőről, jószágos fejedelmünkről; kinek egyetlen ideje e haza függetlenné, szabaddá tétele volt.

Még emlékeztünk arra a lélekemelő ünnepélyekre, melyek Budapesten, Kolozsváron és az ország más helyein folytak. Az ünnepélyeken elhangzott beszédek, szavalatoknál azonban maradandóbb nyomokat hagy maga után az a kiállítás, mel Rákóczi esztendeje ültetéből rendeztek Kassán. Összehordottak oda mindent ami csak Rákóczi és a kuruc korra emlékeztet. Ott voltak azok a zászlók, melyek alatt annyiszor arattak diadalt a kurucok a labonc német seregek felett, ott voltak a tárogatók, melyen oly szívtépőpen futták a diákok Rákóczi nótáját és ott volt egy kis, disztelen bölcső is, melyben Rákóczit, a gyermek Rákóczit ringatta édes anyja: Zrínyi Ilona. A kis bölcső innen került fel Kolozsvárról, az Erdélyi Múzeum régiségtárából. Rég az ideje, hogy ide helyezte volt el valaki. Ott húzódtott meg a sok értékes régiség között, valahol a háttérben — nem törődtek vele, nem vette figyelembe senki.

A kassai kiállításán azonban ezt tekintették a legértékesebb, legkedvesebb ereklyék egyikének. Első helyen állították ki, díszes keretben, pompás környezetben. És az egyetemi ifjúság ide tette le azt a pálmáját, mivel bálványá szellemének lerőtta kegyeletét.

Ezt a kis bölcsőt a múlt héten ismét visszahozták Kolozsvárra. Most már itt is megbecsültük, itt is díszes helyet jelöltek

ki számára. A pálmágon, mit a budapesti egyetemi ifjúság helyezett el a bölcső felett egy műrész kiutelt aranyszallag van. A szalagra egy vers van ráírva. Kibetűztem... a vers a következő:

Más világot élünk, másként szól az ének
Ézenegés jár nyomán Rákóczi nevének.
S míg a tárogató sirva búj a multnak
Ajkainkra harci riadók tolnak,
Sirva vigadunk már hét évszázad óta
De még neveddel is fojtogat a nóta.
Ez a nemzet többé nem veszi nágyik
Kínulatta magát már szívzakadtáig
Csillogjon, ragyogjon bölcsődön e pálmá
S Bécstől Rodostóig setét legyen árnya,
Virradjon a hajnal itt e bölcsőszélen
S jaj a gazoknak, ha felvirrad egészen.
Mert ébred a magyar s itt e bölcső mellett
Viharos szivekből eskü született meg,
Olyan eskü, hogy e bölcső megingt tőle
S kipattan a század jelszava belőle.

A ki akarja megtekintetheti a bölcsőt.
Aki megtekinti annak szívében eskü születik meg a mellett a bölcső mellett,
melyből ki kell pattannia a század jelszavának: legyen magyar — Magyarország.
(k.)

Pályázat

egy jogakadémiai katedrara.

— Dr. Nagy Mór nyugdíjba készül. —

Kolozsvár, jan. 30.

A kecskeméti jogakadémián megüresedett a római jog tanszéke. A város — mint a jogakadémia fenntartója — pályázatot hirdetett az üres katedrara. Pályázó természetesen bőven akadt, de bennünket az érdekel, hogy dr. Nagy Mór, Kolozsvár város sz. kir. város tanácsosa és volt polgármester helyettese is benyújtotta pályázatát az üres tanszékre.

E tényleg önként következik, hogy dr. Nagy Mór, ki már olyan régei áll a város szolgáltatásba a júliusi tisztújásánál nyugalmába vonul, mint városi tanácsos. Nem akarunk most kitérjeszkedni az elhatározásunk indító okaira; csupán konstatajuk e ténylet és egyszersmind kifejezést adunk arra őszinte kívánságunknak, hogy dr. Nagy Mór érje el azt a célt, melyet most kitűzött magának.

A kecskeméti jogakadémia bizonyára kiváló tanerőt nyerne dr. Nagy Mór megválasztásával, ki ujjában intenzív jogi szakirodalmi munkásságot is fejtett ki.

Az örök szerelem.

Egyesülés a halálban.

Kolozsvár, jan. 29.

Megható történet, két szív története, amiről poétának bus románcot kellene írnia. Zengő strófák siralnak el igazában azt a szerelmes párt, aki egymás nélkül nem tudott élni. A mai ember alig hisz már az effélében, hiszen vizsgálja felebarátjának agyát s tudnia kell, hogy a szerelem nem-lemezadással alapon fejlődik manapság, hogy rég kiveszett a fajtája amaz Aszárknak, akik meghalnak, mert szerelmek.

Egyszerű emberekről szól ez a szomorú történet, amely megható biznyság arra, hogy az igaz szerelem romantikája él a szívekben.

Szilágyi Zsuzsánna egy előkelő nagyváradi családnál szobaleány volt tavaly, a mikor Dobosi József, Lebóvits cipész-mester segédje, megismerkedett vele. A férfi őszinte szerelemmel közeledett a szép szőke leányhoz, aki megértette lovagját és viszonzóvá érte. Az egymáshoz mélyen vonzódo fiatalok közt tiszta szerelem támadt. A leány ígéretet tett, hogy imádjától feleségül veszi s a lány is megfogadta a bűséget.

Dobosi Józsefet néhány hónappal ezelőtt behívták Kassára katonának, a leány pedig hazament a szüleikhez. Szilágyosmilyóra. A szerelmesek természetesen leveleztek s minden levél újabb ígéret volt a jövőre. Történt pedig, hogy a leány Nagyváradról kapott leveleket, amelyek arról szóltak, hogy a leány csak hitegeti, boldondítja s mással éli világát. A szerencsétlen leányzó annyira szívére vette a vélt családot, hogy merget ívott s január első napjaiban meghalt. Dobosi József pedig egyre írta a leveleit és nem kapott választ. De a szomorúságról sem értesítette senki.

A leány nem tudta mire vélni a dolgot, vasárnap szabadságot kért és leutazott Szilágyosmilyóra, a hol csakhamar megtudta a gyászos valóságot. Menyasszonya házából egyenesen a temetőbe ment s ott a leány sírján agyonlétte magát. Mire rátaláltak halott volt. A boldogtalan szerelmes menyasszonya mellé temették. Az öngyilkosságról ma értesítették Dobosi József nagyváradi hozzátartozói.

Mondjak.

Kolozsvár, jan. 29.

rály maga elé rendelt egy másik főherceget. Rábízta a közvetítést. Meghatározta, hogy kihaljon az amerikai hölgyek akár egy millió; a szerelmes főherceget pedig küldje a Rivierákra. A közvetítés pompásan sikerült. A szerelmes főherceget sikerült a Rivierákra indítani. Az amerikai hölgy pedig? Isaz: az amerikai hölgy pedig minden nap automobilon jár a közvetítő főherceggel, aki ki nyilatkoztatta, hogy inkább lemond főhercegi rangjáról, vagyonáról, semhogy elhagyja az amerikai kisasszonyt.

— (Sajtópör egy nyílttéri közleményért.) Az »Ujság« nyílttéri rovatában, néhány héttel ezelőtt egy közlemény jelent meg. Több kereskedő jelentette ki, hogy változás az, mintha ők az osztrák cukrot pártolnák és erősen visszatartották az erre vonatkozó híreket. Bár a közleményben senki sem volt megnevezve, Kuskó István az »E—k« c. lap munkatársa sőtnek találta meg a közleményt és sajtópört indított. De volt gondja arra, hogy ezt a sajtópört tendenciósan megakadályozza lapunk felelős szerkesztője Herczeg Jenő és kiadója: Gombos Ferenc ellen. Természetesen, ő mint hírlapíró, nem tudja azt, hogy a nyílttéri közleményekhez csak a fokozatos felelősség kérdéseivel lehet valami köze a szerkesztőknek és kiadónak. Ammi az ilyen rosszhiszemű tudatlanságok kiiktatására alig vállalkozhatunk. Most csupán jelezni óhajunk az, hogy a vizsgálóbíró előtt lapunk felelős szerkesztője megnevezte a nyílttéri közlemény szerzőjét. A sajtópör befejezése után pedig egy Herczeg Jenő, mint Gombos Ferenc, hamis vádaskodásért megteszik Kuskó István ellen a fejelentésében foglaltakért a bűnvádi panaszt.

— (A Mária Dorottya-Egyesület és a Tanítók Leányotthona) estélyétől már csak napok választanak el. A rendező bizottság a hátra lévő kis időt is arra használja, hogy mind az megtörténjen, ami az estély sikerét minden tekintetben biztosítja s hogy az estélyről mindenki egy kedélyesen és vidáman elöltött mulatság jó és megnyugtató emlékével távozhasson. Már a gondosan egybeállított műsor, melyet a maga teljességében holnap közzéadunk, olyan, hogy a legkéryesebb igényeket is kielégíti. A táncdarabokról Csikai Gyuri kitűnő zenekara gondoskodik. A táncdarabok között ezen alkalommal lesz először bemutatva a Répay Andor zenetanár által szerzett s dr. Bánffy Zoltán, gr. Teleky Erzsébetnek ajánlott »Nefelejcs« című mazzurka. Ha mindezekhez hozzá vesszük, hogy az estély jövedelme nem csak humánus, de kulturális és nemzeti célt is szolgál, úgy hisszük, hogy a közönség eddig is tapasztalt jóindulata ez uttal sem fog elmaradni. Jegytek csak is a meghívó előmutatása mellett válthatók.

— (A sétatéri jégpályáról.) A korszolypázi sport egyik lelkes kultiválója küldött panaszos levelet ma hozzánk, melyből csupán azt a részt hozzuk nyilvánosságra, hogy a sétatéri jégpályát nem gondozták eléggé. Tegnap délelőtt a korszolypáziaknak valóságos kínos napjuk volt, mert a jégpálya teljesen összerongált állapotban volt, a min természetesen segíteni lehet, okoszerű és helyes kezeléssel.

— (A zenekonzervatórium növendék-hangversenye.) A kolozsvári zenekonzervatórium holnap, ehó 31 én az intézet saját helyiségében, nagyszabású növendék-hangversenyt rendez, melynek gazdag és változatos műsora a következő: 1. Mendelssohn: Ruy-Blas. Zongorán 4 kére előadják: Györke Mariska és Balogh Etelka. 2. Schubert: Impromptu (Es-dur). Zongorán előadja: Müller Gizella. 3. Rode: Hegedűzverseny 8. sz. (E-moll 1. tétel). Hegedűn előadja: ifj. Imbrey János, zongorán kíséri Keresztely Pirokska. 4. Chován: Magyar hangulatképek (2-3). Zongorán előadja: Iszlaj Géza. 5. Mendelssohn: Zulejka. Énekli: Treer Margit. 6. Vieuxtemps: Balada és Polonais. Hegedűn előadja Orbay Mariska, zongorán kíséri Keresztely Pirokska. 7. Sinding: Tavasz fuvallom. Zongorán előadja Nagy Józsa. 8. Mendelssohn: Velencei gondolat. Énekli: Benedek Ida. 9. Beethoven: Szonata op. 53. (C-dur 1. tétel). Zongorán előadja: Simon Ilona. 10. Saint-Saens: Rondo-capriccioso. Hegedűn előadja: Kuncz Ödön, zongorán kíséri: Simon Ilona. 11. Mozart: Cherubino dala. Figaró lakodalma c. operából. Énekli: Tookos Lenke. 12. Moszkovskij: Caprice espagnol. Zongorán előadja: Papp Katinka. Wagner: Rikard-dala a »Bolygó hollandi« című operából. Énekli a női kar. A hangverseny este 7 órakor kezdődik.

— (A kolozsvári egyetemi Átlétkai Klub) közgyűlést február 6-án, este 6 órakor fogja megtartani az egyetem épületében. A gyűlés tárgyat részben a megürit tisztviselői állások betöltése, részben folyó ügyek tárgyalása képezi.

— (Az izraelita nőegylet hangversenye.) A február 3-án a New-York szálló földszinti termében megtartandó táncal egybekötött hangverseny meghívóit már széjjel küldötte a rendező bizottság. A kik tévedésből nem kaptak meghívót, azok forduljanak Hirsch Adolfnak (Monostor-ut 33 szám.) Az érdekesnek ígérkező hangverseny műsora a következő: 1. »A cigány, melodráma, irta: Farkas Imre; előadja Hirsch Mimi, zongorán kíséri Hirsch Lujza. 2. »A Max Bruch: Kohl-Nidre. b) Wieniawsky: Kuyavsky. Hegedűn előadja Szentiványi Ferenc, zongorán kíséri Stephanides Károly, a Nemzeti Színház karnagya. 3. »A

kis vihar«, vigjáték egy felvonásban, irta: Dreifus A., előadják Weisz Elza és Márai Kálmán, a Nemzeti Színház tagja. 4. Énekli: dr. Perlés Halász Adél, zongorán kíséri Stephanides Károly. 5. »Az elkényeztetett férj«, vigjáték egy felvonásban, irta: Tribeaud Jacques, előadják: Fodor Erzsébet és Székely Alfréd.

— (Gazdasági előadások.) Az Erdélyi Gazdasági Egylet január 31-én ismét több helyen tart népszerű gazdasági előadást. Előadnak: Kolozsvárt a magyar-utcai ev. ref. népiskolában Tokaji László és Csérrer Lajos; Kalotaszentkírályon és Damason dr. Seifried Károly és dr. Pavlik Sándor; Bécson és Szucsákon Vajdacs Jenő és Hoffmann Ferenc; Válaszutan és Kibédén Éber Ernő és Barna Balázs.

— (A kerületi pénztári hátralékok beszedése.) A helybeli kerületi betegsegélyző pénztárhoz tartozó munkaadók köréből a járulékhátralékok felhajtásának jelenlegi módja miatt panaszok merültek föl: a hatóság hozzájárult a pénztári igazgatóság azon megállapodásához, hogy mielőtt a járulékhátralékok felhajtásáig vetett a hatósághoz áttétetnének, a pénztár saját önkormányzati hatáskörébe alkalmazott pénzbiztosok által, a hátralékokokat a fizetésre emlékeztetése s az önkénti törlesztett hátralékokat beszedje. Múltán e rendszer kiadásokat von maga után, a hatósági hozzájárulás arra is kiterjed, hogy a pénztár beszedési díj címén hatóságilag szedje minden egy korona tartozás után két fillért szintén felszámíthatasson.

— (Halálózsák) Csaba Zoltán, az erzsébetvárosi törvényszék ügyésze, ki a kolozsvári előkelő társaságnak is kedvelt és kitűnő egyénisége volt, tegnap reggel szív-szélhűdéssel meghalt Erzsébetvárosban. A nagytehetségű férfi halála széles körben okozott szomorú meglepetést és városunkban is mély részvételt keltett a gyászos és lesújtó hír. Csaba Zoltán tetemét Kolozsvárra hozzák s az itteni temetőben helyezik örök nyugalomra a férfikora legszebb idején kidölt jeles férfit.

— (Vasuti szabadjegyek és bérletjegyek érvényessége.) A kereskedelmi miniszter az államvasuti összes kedvezményes és évi bérletjegyek érvényességét február hó 15-ig bezárólag meghosszabbította.

— (Gyermekek színi előadásai.) Három jótékony célú gyermek színi előadás lesz a Szentpéteri fiú iskola termében. Az előadások január 31-én, február 2-án és 7-én lesznek megtartva. Előadásra kerülnek: A kis liba-pásztor, Két befőttes üveg, Karácsony est. Jegyek előre válthatók Császár Dávid és Hirschfeld Sándor kereskedő urak üzletében. Délután a pénztárnál.

— (A Kül-Magyar-utca panasza.) Több külmagyar-utcai gazda aláírásával vetük az alábbi panaszos levelet.

A Közüti vasút sánpárjai lerakásával az összes főbb utcáink székér-utjai tönkretették. Többek közt, hogy a teher kocsiak bemehessenek a dohánygyárba, a szép, egyenes Külmagyar-utca székér-utján keresztül emeltek egy magas töltést, ezzel aztán elcsúfították az utcát és állandóan megnehezítették a székér közlekedését. Annak idején tiltakoztunk szóval is és sajtó útján is, a merénylet ellen, de hiába. Most pedig elérkeztünk tartjuk az időt, mivel arra a dísz töltésre, miként eddig sem, de ezután még kevésbé lesz szükség. Tehát most már szükségünk tartjuk a városi tanácsot, valamint a mérnöki hivatal figyelmét felhívni, hogy az enyhébb idő beálltával a székér-utjat onnan haladéktalanul elhordani rendelje majd el.

— (Felolvasás és szavaló-estély.) A városi milleniumi iskolával kapcsolatosan felállított »Ifjúsági egyesület és olvasókör« ma szombat, esti fél hat órakor, a Pap-utcai milleniumi iskolában, felolvasó és szavaló-estélyt tart, melyek az érdeklődő közönséget is szívesen látják.

— (Hamis pénz a székelyföldön.) A Székelyföldön a hamis pénz mint Maros-Vásárhelyről írják, nagyon felporodtak. Főképpen az ezüst pénzeket: egy, két és ötkoronasokat utánozzák, és igen sok talmi 10 és 20 filléres is van forgalomban. Minden jel arra vall, hogy a pénznek két forrása van. Egyik valahol Brassó tájékán bugyog, másik meg valószínűleg a Maros-Vásárhely melletti Kaál, N-Ernye és Iklánd környékén. A csendőrség erőlyesen nyomoz s nagy a reménye, hogy minél előbb egy jól szervezett pénzhamisító bandát fog leleplezni.

— (Pichler Győző a ravatalon.) A Bécsben elhunyt Pichler Győző országgyűlési képviselő holttestét tegnap éjjel vizsaszállították Budapestre. Pichler Győző korszolypázi hajnalban érkezett meg a fővárosba a nyugati pályaudvaron, ahol a gyász-babornal család egy tagja várt a halottá.

A nyugati pályaudvar teherlerakatóról azonnal kiszolgáltatták a temetkezési vállalat alkalmazottainak a koporsót tartalmazó iadát, amelyet zárt kocsiában a Pichler-család Podmaniczky-utcai lakásába szállították. Hét órakor reggel már fel volt állítva a ravatal, amelyhez a kora reggeli órák óta csapatostól vándorolnak a gyász-babornal család és elhunyt jó barátai. A részvét-láviratok és koszorúk tömegével érkeznek a családhoz. A kölsdi kerület küldöttéje már megjött és ma délelőtti koszorút helyezett a koporsóra. Koszorút tett még ma délelőtti a függetlenségi párt és külön Kosuth Ferenc, aki az elhunytban egy igazán odaadó jó barátját és fegyvertársát veszítette el. A temetés délután fél négy órakor a Podmaniczky-utca 2. sz. gyászház-ból volt. Báró Feilitzsch Arthur képviselő házi alelnök meglátogatta a gyászoló családot és részvétét fejezte ki. Bécsből sok ko-

szoru érkezett a koporsóval együtt, amelyeket a ravatalon helyeztek el.

— (Rudolf trónörökös emlékezete.) Tizenötödik évfordulója volt tegnap annak a szomorú katasztrófának, mely a mayerlingi gyászos tragédia néven fűződik sötét sorokban a magyar nemzet történetéhez. Ha tekintetbe vesszük azokat az ideális szép reményeket, melyeket Magyarország Rudolf trónörökös uralkodásához fűzött; azt a hazafias szellemet, mely a tragikus véget ért trónörökösnek életeleme volt s azt a szeretetet és ragaszkodást, melylyel a magyar nemzet iránt viseltetett, méltán számíthatjuk ezt a napot nemzeti gyásznap-nepeink közé. Ugy él most is közöttünk ennek a megrázó esetnek az emlékezte, mintha még most is a fájdalom csapás első pillanatait élénk s a mint hosszú tizenöt év nem tudta őt a nemzet emlékeiből kitörölni, úgy hirtelen halálának autentikus részleteit sem volt képes a találgatás homályából a bizonyosság napfényére hozni a történelem. Szomorúan emlékezünk meg minden évben az 1889. január 29-éről, egy szívvel, a nemzet szívvel érezzük veszteségünk pótolhatlan súlyát. A király, mint minden esztendőben, úgy az idén is felkereste a bécsi kapucinus sirbört, hogy atyai szívének bánatával koszorút helyezzen fiának koporsójára.

— (Vásár Gyéresen.) Gyéres köz-ségben február 3-án országos vásár lesz. Ezt megelőzőleg január 31-én, február 1-én és 2-án állatvásár fog tartatni. Előre láthatólag az állat-vásárra nagy lesz a felhajtás.

— (A völgyégy kiadásai.) Dovics János körmes eljegyezte Bezura Jolán varlőányt. A menyasszony később megmondolta magát és tudtára adta a Bovicsnak, hogy nem lesz a felesége soha. A körmös ebben megnyugodott, de levélben figyelmeztette Bezura Jolán, hogy fizesse neki vissza azt a 20 koronát, a mit völgyégyisége ideje alatt ráköltött, különben nagy baj lesz. A börtölő járásbírósa ma a fenyegető levél miatt az ex-völgyégyt zsarolás címén 10 korona pénzbüntetésre ítélte.

— (Kegyelem egy halálraítélteknek.) Berlinből jelentik: A császár Kowald Erzsébet szakácsnőnek, a kit gazdája meggyilkolása és kirablása miatt halálra ítélték, most megkegyelmeztet és büntetését husz évi kényszermunkára változtatta át.

— (A bileki titkos ítélet.) Prágán keresztül, a Narodny Liszt című lap révén érkezik Budapestre híradás a bileki katasztrófa dolgában hozott hadbíróági ítéletről. A hadbírósg még karácsony előtt ült össze Szerajevóban. A bíróság tagjai voltak Dillmann és Purkije tábornokok, 38-ik gyalogezred két ezredese, a vizsgálobíró helyét Frank örnagy töltötte be, míg a tárgyalásokat Frank tábornok vezette. Az ítéletet, melyet szigorú titokban tartanak, azonnal feltáviratozták a bécsi haditörvény-széknek, amely az ő Felsége elé terjeszti. A vizsgálat első sorban Dragoni tábornok, Török és Grünzweig ezredesek, két vezér-kari tiszt és Aulrich százados ellen folyt, akinek századában a szörnyű katasztrófa történt. Nevezettek valamennyien a 12-ik gyalogezredhez tartoznak. Érdekes, hogy a vizsgálatot Lashi műszaki örnagy ellen is kiterjesztették amiatt, hogy szomjan hagyta halni a katonákat. A Bilek melletti Capel-cában ugyanis egy kis örség van, amelynek kötelessége többek között arról gondoskodni, hogy az ott levő cisternában mindig viz legyen. Lashi Capelheaban megkezdte egy katonától, van-e viz a cisternában? A katoná magyarul felelt, hogy van, a mit Lashi, aki kukkot sem tud magyarul, nemleges válasznak értelmezett s nem engedte meg a katonának, hogy a cisternába menjenek; a szomjuság s forróság azután megölték őket. Lashi műszaki örnagy ellen az a vád, hogy nem győződött meg személyesen arról, hogy van-e viz a cisternában, holott ez kötelessége lett volna. Az ítélet csak egy katonatisztet sújt súlyosan, a többieké aránylag enyhe. Ő felsége az ítéletet még nem hagyta jóvá.

— (Babó Emil kínai ültetvényes.) Az ország közönségének még élénk emlékezetében van Babó Emil egykori csanadmegyei nagybirtokosnak, a szegedi második kerület volt országgyűlési képviselőjének esete, kit néhány évvel ezelőtt hamis kártyajáték miatt kilgyőztak a Nemzeti Kaszinóból. Bábó ekkor lemondott mandátumáról, világról ment és azóta szót sem hallott magáról. Most Fein-cker Artur bankigazgatónk Fiumében tartott felolvasása idézte emlékébe az egykori képviselőt. Feinecker Kínában járt és a távol keleten kutatóit, vajjon talál-e magyar emberre? Tien-cin táján rábukkant Babó Emilre, a ki nagy szőlételep létesített odak és mint ültetvényes boldogan éli világát.

x (Városunk elismert) és legjobb mű-selyem festője és vegyészeti ruhaisztítója Czink József Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 25 szám (a postával szemben.) Gyászruhák 24 óra alatt festetnek feketeire. 2724. 23—20

SZÍNHÁZ.

* A vasgyáros. Ohnet limonádés, szentimentális darabjára; Derblay Filop és Clair megható de jól ismert történetének meghallgatására szép számú közönség gyűlt össze tegnap este a színház szőfőterén. A gyengébb szívűek szeméből még könnyeket is sajgott ki ez a régi, ősi mese és a páholyok rejtett zugaiban, a szomorubb jelenetknél némelyek bánatosan törőgették a szemüket. A nézőtérnek különben kedves színösszeget, elevenesget nyújtott a tanítónő-képző bennlakóinak megjelenése, akik a felvonások közöttben ugyancsak állták az arany ifjúság ostromló látszóit. Az előadás nem tartozott a legsikerültebbek közé. Fővölgyi M. — Clairje ugyan elsőrendű művészi alakítás;

de annál haragosabban mutatta be Somlay a vasgyáros hatalmas alakját. Ez a szerep még ma meghaladja a fiatal színész erejét, bár itt-ott voltak sikerült, igaz jelenetei is. A mellékszerepekben Szakács kiváló hercege, Mészáros a sikerült Octave-ja és Étsy Emilia bájos, értelmes bárónője tarthatnak számot az elismerésre. Szentgyörgyi — Moulinet-je kabinet alakítás. A többi szerepeket Laczkóné, Th. Csige Böske, Gál Janka látták el.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szombaton, 1904. jan. 30-án:

Közönyt közöngnyel.

Vigjáték 3 felvonásban.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap vasárnap, jan. 31-én. Délután 3 órakor lesz állított helyakkal:

Iphigenia Taurisban.

Este rendes helyakkal:

A betyár kendője.

Táviratok

Tisza tervel.

Budapest, jan. 29.

Tisza István azt tervezi, hogy a házszabályokhoz módosítást nyújt be, mi arról szól, hogy névszerinti szavazást csupán törvényjavaslatok felett lehet kérni és hogy a képviselőház ülésének tartamát napról-napra határozzák meg.

Smialovszky indítványa.

Budapest, jan. 29.

Az ellenzéki pártok között nagy visszataszást keltett a kormány-pártnak a Smialovszky indítványával szemben hozott határozata, mert ezzel a békés kibontakozás teljesen megfűszült.

A Kossuth-pártban az a felfogás, hogy Tisza már legközelebb indemnitást kér és amennyiben azt meg nem kapná, ex-lexben feloszlatja a képviselőházat.

A szabadelvűpárt értekezlete.

Budapest, jan. 29.

A szabadelvű párt ma este br. Podmaniczky Frigyes elnöke mellett értekezletet tartott, melyen Smialovszky Valér ismeretes indítványát tárgyalták.

Tisza István kijelentette, hogy az indítványt időszerűtlennek tartja. A kormány halad a maga útján és az a csekély töredék nem sokáig akadályozhatja a parlamenti rend helyreállítását. Ajánlja a javaslat elvetését.

A párt egyhangulag magáévá tette a miniszterelnök indítványát.

Pichler Győző temetése.

Budapest, jan. 29.

Jóval 3 óra előtt nagy közönség gyűlekezett Pichler temetésére, melyen közel-tűnk kitűnősegei teljes számban vettek részt. A kormányt Nyire Sándor, honvédelmi miniszter képviselte. A képviselőház küldöttsége Perczel Dezső elnök vezetésével jelent meg. Fél 4 órakor Pápay Ferenc plébános beszentelte a halottat, mire Bod a Vilmos orsz. képviselő a függetlenségi párt nevében gyönyörű beszéddel bucsuzott el a halottól. A temetőben az újságírók nevében Szatmári Mór beszélt.

A kereskedelmi szerződés.

Budapest, jan. 29.

A »Neue Freie Presse« azt írja, hogy a magyar kormány egy héten belül felhatalmazást kér a képviselőháztól a német kereskedelmi szerződések megkötésére.

Ferdinánd Károly főherceg áthelyezése.

Bécs, jan. 29.

Ferdinánd Károly főherceget Prágából a galicai helyőrségre helyezték át.

Budapesti gabona-tőzsde.

Ugy a kész buza, mint a határidőszület csendes, változatlan.

Névéleges árak:
Búza ápr. 787—88
Ruzs " " 660—61
Zab " " 550—51
Tengeri máj. 534—35

REGÉNY.

Synnőve Solbakken.

Irta: Björnstjerne Björnson.

Fordította: Jeanette. (48)

— Kár lenne, sajnálnám, — mondá Ingeborg; ő keresztelte és áldoztatá meg gyermekeimet.

— Nemde, most azt szeretném, ha ő is esketné meg? — mondá Sámund, a föld-ről felvett fadarakbát rágicsálva.

— Csodálkozom, hogy az Istentisztelet nem kezdődik meg, — mondá Karen a templomajtó felé tekintgetve.

— Ma meleg van itt kűnn, — mondá Sámund mosolygva.

— Jer Synnőve, menjünk bel!

Synnőve összeresztett és visszatekin-tett anyjára. Thorbjörnrel beszélgetett, mid-dőn anyja hívta.

— Miért nem vársz, míg beharangoz-nak? — kérdé Ingrid, Synnővére tekintve. Ingeborg pedig folytató — akkor aztán mindnyájan együtt megyünk be.

Synnőve nem tudta mit feleljen: Sámund reá tekintve mondá:

— Várj egy kissé — nemsokára ne-ked harangoznak.

Synnőve elpirult, anyja pedig éles pil-lantást vetett reá. Sámund pedig mosoly-gott rájuk:

— Minden Isten akarata szerint tör-ténik; mondád pár perc előtt. Nemde? — És megindult a templom felé, a többiektől követve.

A templomajtónál tolongás volt és közelebb érve látták, hogy be van zárva. Eppen midőn közeledtek, hogy megkérde-jük, mit jelent ez, kinyitották az emberek tödül-tak befelé. Néhányan visszafordultak, miál-tal a befelé igyekvőket szétválasztották. A fal mellett két alak állott, egymással be-szélgetve.

Az egyik magas, szélesvállú volt, vi-lágos bozontos haj és pizse orral. Nordhaug volt, ki Granlindenéket megpillantva, felha-gyott beszélgetésével és zavartan állt helyén.

Sámund ment el előtte először és éles pillantást vetett reá.

Knud ha gyáván is, de szemébe nézett nem sűtötte földre szemét.

Most Synnőve következett, ki Knudot ily váratlanul maga előtt látva, halotthal-vány lett. Knud lesüté szeméit és távozni akart. Alig tett néhány lépést négy arc fordult feleje — Guttorm, Ingelberg, Ingrid és Thorbjörn.

Kábultan, anélkül, hogy tudta volna mit tesz éppen feléjük tartott és egyszerre épen Thorbjörnrel találta magát szemközt. Thorbjörn legszívesebben kikérte volna, de annyian szorongtak körülöttük, hogy le-hetetlen volt.

Mindketten a templom előtti kőpadon álltak kissé magasabban a fegyverház (igy nevezik a templomhoz épített, nagy deszka-bodét, hová a paraszток veredekéshz fegy-verül szolgáló botjukat, mely egyszerűen stápalacul is szolgál, helyezik templomba menet előtt) küszöbén Synnőve állt, kissé távolabb hátra megett Sámund, ki magasab-ban állva a többieknél, mindent láthatott és őket is láthatták. Synnőve mindent fe-lőlre Thorbjörn balmuk, valamint Sámund felesége, Ingrid és Synnőve szülei is. Thor-björn érzé ezt és gyökeret vertek lábai a földön. Knud érezte, hogy valamit tennie kell, tehát szótlanul kinyújtá feleje kissé kezét.

Thorbjörn is kinyújtá, de nem annyira, hogy Knudt érinthetné.

— Köszönet... — kérdé Knud, hirtelen eszébe jutott azonban, hogy ez ut-tal nem ez a helyes köszöneti mód, hátra-felé lépett tehát.

Thorbjörn felfigyelt és midőn Syn-nőve főfőhár arcát megpillantá, egy nagy lépéssel Knudnál termett, annak kezét megragadva, oly hangosan, hogy a körülött állók meghallhatták, mondá:

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENET.

N. V. Irni tud, de a beküldött dolgozat jelentéktelen. Talán egyébbel próbálkozzék.

Felelős szerkesztő

HERCZEG JENŐ.

Lapfűladonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR.

Tudomásul!

Szíves tudomására hozzuk a n. é. közönségnek, hogy a téli idényre egy alkalmi bevásárlás foly-tán a Deák Ferencz-utca 40. sz. alatt levő nagy posztó- és gypiuszövetár — raktárunkat, nagyobb mennyiségű —

maradék-szövetekkel

bővítettük ki, melyek a legfinomabb magyar, an-gol és skót gyártmányu kelmék; teljes öltö-zék-, felöltő-, ulster- és telikabátoknak nagyon szélszerűek és olcsóságuknál fogva igen alkalm-sak. Továbbá a legfinomabb fekete kelmék

báli és szalon

öltözekeknek, a legújabb divatu szövetek, kor-csolyázó öltözekeknek és kosztümök-nek nagy választékban.

== Nagy választék szürmeárukban. ==

A nagyérdemű közönség szíves pártfogá-sáért esedezik

Moskovits B.

örökös.

Zauderer

üzletvezető.

Pályázati hirdetmény.

A dési aut. orth. izr. hitközség a kóser hus elárulásának kizárólagos jogát, azzal járó vágatási — (darabonként 2 korona) és a hus utáni járó gabella díj (kilónként 12 fillér) beszedését

folyó évi február hó 7-ikén

a jegyzői irodában egy, esetleg három évre fogja a legtöbbet ígérőnek kiadni.

A kikiáltási összeg 7000 korona!

A kóser szarvasmarha — borjú — juhhus fogyasztása átlag véve havonta **40—50 méter-mázsa.**

Pályázók kötelesek 10% bánatpénzt készpénzben, avagy óvadékképes értékpapírokban az árverés megkezdése előtt letenni, avagy az ajánlatokhoz csatolni, mit azonban a berletet elnyerő a szerződés megkötésekor 20%-ra kiigécszíteni köteles, mely összeg biztosítási fedezetül szolgál.

Egyéb irányú felvilágosítással, megkeresésre készséggel szolgál, a hivatalos órák alatt, a hitközség jegyzője.

Dés, 1904. január 25.

A dési aut. izr. hitközség elnöksége:

Ordentlich Adolf,
hitk. elnök.

Klein Ignác,
hitk. jegyző.

70—1904. szám.

Hirdetés korpaszállításra

beadandó ajánlatok ügyében.

A kolozsvári m. kir. gazdasági tanintézet gazdaságának 1904. évi folyamán 250—300 métermázsa durva buza-korpára van szüksége, mely mennyiség kéthetenként — esetleg havonként — 15—20 métermázsanyi részletekben szállítandó a tanintézeti raktárba. Felhívtnak, a kik a szállításra vállalkozni óhajtanak, hogy mintával ellátott zárt írásbeli ajánlatukat **folyó évi február hó 10-ig** a tanintézeti igazgatói irodába küldjék.

A kinek ajánlata elfogadatik, **250 korona** biztosítékot kell elhelyezni a tanintézet házi pénztárába a kötendő szerződés aláírásakor.

Kolozsvár, 1904. január 25.

M. kir. gazdasági tanintézet
igazgatósága.

3037 1—2

A kisbirtokosok által

sajátkezűleg, a legnagyobb gondal, angolnyelven és rafias eljárásai készített, kitűnő minőségű, vagyonilag hasznosított, 1-szörrendű, miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő

szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas csemege és borsfaj szőlőültetvények a tapasztalatok során fajtatisztának, a legjobbaknak és legmegbízhatóbbaknak bizonyultak! — Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reklámozott, előhajtott olíát messze felülmúlunk! — Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemegefajtákból összeválogatott

1-szörrendű lugas-gyűjtemény ára:

(melyeknek megdereséért és jószágért felelősség vállalatik)

1. Kis összeállítás 15 drb. 5 kor.

2. Nagy összeállítás 30 drb. 10 kor.

a) Borsfajok: b) Csemegefajták:

Amerikai ripária portális alanyon elűző gyökerező, fás és szőlőültetvények ára tavaszi szállítással:

Ezer drb. 200 k.

Száz drb. 22 k.

Tíz drb. 2 k 50 f.

Ezer drb. 220—240 k.

Száz drb. 25—30 k.

Tíz drb. 3—5 k.

Hazai szőlőfajták! Filloxeramentes!

3002 11—* Szőlőkirály. (Delaware.)

A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívül korai direkttermő, melynek 25—26%-os cukor és szokatlanul nagy szeszartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni máskész és a madarához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavítására. Gyengébb évbeli termésű házastására nem lehet eléggé ajánlani. A Delaware francia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az érmellékre portált ezen perenospórának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort s méltán nevezhetjük a **borok királyának. A jövő szőlőszet kinőse.** Mindenütt megterem, úgy a homokon, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól megforradott, rendkívül (tartós szívós zöldhajtása 1—2 hideget is kibíró) korán érő csemegefaj, felhozott előnyeivel fogva **megérdemli hogy kertjeinkben, barázdákon, kerítések és házaink fala mellett s minden egyéb nem használható helyeken mint szőlő-lugas tenyésztessék!**

100 darabból álló lugas-gyűjtemény csomagolva és postán feladva csak 10 korona.

Borkirály! Mintabor 2 korona. (Delaware!)

Ripária portális telepek! • Nagymennyiségű ripária eladási

Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok!

Palacsokban, úgy mint hordókban, kőben és nagyban a legutányosabban beszerezhető s kívánatra válaszbeli ellenében bővebb felvilágosítást, vagy 1 korona utánvéttel mellett mintabort küldi:

Az érmelléki Szőlészeti és Borászati Szakközlöny

mint Országos Hirdetési Kalauz

SZÉKELYHID (BIHARMEGYE).

ELADÓ

készpénzfizetés mellett, kezelés hiánya miatt Kolozsvár legforgalmasabb utcájában fekvő

szatócás üzlet

Korlátolt italmérés és dohány-árudával. Kimutatható 16.000 K. évi forgalommal, hitelüzlet teljesen kizárva. Üzlethez tartozó 4 szoba, 2 konyha, 2 élecs kamara, 2 pincze, 1 istálló, 3 faszín helyiségekkel. Évi bér 600 frt, áruraktár berendezéssel 1500 forint. Czim e lap kiadói-hivatalában megteudható.

Hántott cser és tölgyfa raktár!

A legjobb tűzifa téli fűtésre a hasított bükkfa!

$1\frac{1}{2}$ -öl 2 m³ karók közt rakva száraz hasított bükkfa házhoz

szállítva

10 korona 50 fillérért

kapható

Wertheimer Vilmosnál

Széchenyi-tér (a vashíd mellett). Babos-palota.

Vágott száraz bükkfa 500 kg. vételnél házhoz szállí va 1 kor. 50 fill.

Nagyobb vételnél teljesen olcsóbb!

HOGY EGESZSÉGÜNKET ÖVJÜK, IGYUNK

K-IMPÉR

„RÉPÁTI“

BÁTHORI-FORRAS ÉGVÉNYES GYÓGY-SAVANYÚVIZET

M. kir. Belsőügyi Minisztérium engedélye 6591/VIII. 1890. szám.

Táncztanítási jelentés!

Van szerencsém a n. érd. közönséget tisztelttel értesíteni, hogy — úgy mint minden évben, ez idén is — március hó első felében Kolozsvárra érkezem, hogy a 2 hónapos

Táncztanítási Ciklust

megnyissam, kérvén a n. é. közönséget Colone összeállítását mihamarább megkezdeni, nehogy ezzel annak idején időt veszítsünk és az eredményről engem mihamarább értesíteni sziveskedjék.

Becsés választát várva kitűnő tisztelettel

Ziegler József, táncztanító.

Cím: Budapest VI., Andrassy-út 25.

2976 3—3

A Nagyszebeni

Földhitelintézet

törlesztési jelzalog-kölcsonőket ad:

2000 koronától kezdő összegekben, mely kölcsönök készpénzben fizetendők ki és $4\frac{1}{2}\%$ és 5% kamattal és $\frac{1}{3}\%$ kezelési díj mellett a tőketörlesztéssel együtt félévi részletekben visszafizetendők a következő feltételek alatt, még pedig minden 1000 korona tőke után fizetendő:

A)

1. 10 évi törlesztésre félévenként K. 65.04 f.

2. 20 évi K. 41.75 f.

3. 30 évi K. 34.79 f.

Legkisebb kölcsön 2000 korona, kivételesen 1000 koronától fogva is.

B)

1. 15 évi törlesztésre félévenként K. 48.52 f.

2. 25 évi K. 36.57 f.

3. 35 évi K. 32.05 f.

Legkisebb kölcsön 5000 korona.

C)

1. 30 évi törlesztésre félévenként K. 32.92 f.

2. 40 évi K. 29.69 f.

3. 50 évi K. 28.22 f.

Legkisebb kölcsön 10.000 korona.

D)

1. 50 évi törlesztésre félévenként K. 26.11 f.

Legkisebb kölcsön 30.000 korona.

Az ötven évi kölcsönök csak földbirtokokra adtak, a többiek nagyobb vidéki városokban házakra is megelőző helyszíni szemle után. Kölcsön folyamadványok az alulírtakhoz benyújtatott, ki minden bővebb felvilágosítást is készséggel ad.

Erdélyi erdő-faanyag- és bánya-ügynökség.

Gombos Benő Kolozsvár. Malom-utca 16. sz.

2982 60—104

A városi és vidéki Nagyközönség szives figyelmébe.

Bronztárgyak, Dohányzó és írókészletek, Képkerekek, Nippek és Disztárgyak.
Valódi angol és francia Illatszerek, Kölnivizek, Toilett és gyógy-szappanok. Fog, Köröm, Haj és Ruhakefék.

Bebe és öltöztetett **BABÁK** minden nagyságban!

RICHTER-féle Horgony Köpítő szekrények!

Mindenkoru gyermekeknek

Játékszerek, Kintalovak, Babakocsi, Társasjátékok,

Laterna Magikák, Szobatornaszerek, Fényképező gépek, legjobb minőségű érzékeny lengek, Filmek és papírok, Car-tonok, vegyszerek.

Schuster Emil
Kolozsvár, Mátyás király-tér. (Gróf Radetzky-palota.)
Telefon: 186.

Leghíresebb gyártmányu seretes és golyós **Vadászregyverek** **Revolverek. Töltény-hüvelyek és Revolver-töltények.**

Valódi dániai íramszarvas Borkabátok szörme vagy flanell béléssel.

Börnadrágok, Mellények és Sapkák. — Wízhatlan Loden Felöltők, Kabátok és Sapkák, Kötött, szőr, Glace, szarvasbőr és valódi angol Keztyűk. Teljesen veszélytelen villamos zseb és olvasó lámpák, külön tetenek.

Valamint több itt fel nem sorolható cikkek állandó nagy választékban

2983 179—360

Játékszerek.

Joánovics Festvérek

(ezelőtt KATÓ J.)

Fényképészek!

Mátyás király-tér 32

Telefon szám: 150.

Speciálisták gyermek-felvételekben!

Elsőrendű műterem, készít platin és fényes képeken kívül:

nagyításokat, aquarelleket, olajfestményeket

meglevő kis képek után

Öltözők a nagyérdemű közönség rendelkezésére állanak.

A téli hónapokban a műterem minden helyisége fűtve van.

Valódi Erdélyi hegyaljai Tisztán kezelt Borok!

2982 60—104

A borfogyasztó közönséget, kirándulókat, mulatság rendező bizottságokat tisztelttel értesitem, hogy kedvező bevásárlások folytán beszerzett, úgy mint **saját természetű valódi hazai borok.** Erdélynek leghíresebb borvidékéről, mely borok szakértők által rég egy rangban a híres Tokajival osztályozva vannak a legmesszebbmenő felelősség és **legetőnyösebb árak mellett,** a következőképen eladásra bocsátom.

Zárt palacsokokban literenként:

Erdélyi hegyaljai krakkói asztali bor I. oszt. — K 84 f
" " " " " II. " — K 72 f
" " " " " III. " — K 60 f
" " " " " pocsenye bor . . . I K 10 f

Zárt 7 deciliteres palacsokokban:

Erdélyi hegyaljai som — K 90 f
" " risling — K 90 f
" " muskotály . . . I K 20 f
Valódi egri bikavér . . . I K 20 f
" " piros bor, literenként — K 84 f

Ezen árak mellett a fogyasztási adó már ki van fizetve! Ezen árak bárhova hazaszállítva készpénzfizetés mellett értendők. — Üvegek 15 napra kölcsönképen adtnak.

Telefonon megrendelhető és minden időtájban hazaszállíttatik!

Borzületem szoliditására személyes meggyőződésért kérvén, maradtam tisztelttel

Ötvös Danielné,

Telefonszám 511.

KOLOZSVÁRT, Óvár, Boeskey-utca . . . szám,
(Mátyás király születési háza szomszédságában)

Hirdetések

a legolcsóbb árban vétetnek föl **Gombos Ferencz „Lyceum“ könyvnyomdájában Kolozsvári, Egyetem-utca 7-ik szám alatt.**